

Utbildningsutskottets betänkande

1976/77: 15

med anledning av propositionen 1976/77: 100 såvitt gäller anslag till forskningsrådsnämnden m. m. jämte motioner

1. **Forskningsrådsnämnden m. fl. anslag.** Regeringen har i propositionen 1976/77: 100 bilaga 12 (utbildningsdepartementet) under punkterna E 7—E 11 (s. 362—379) föreslagit riksdagen att

1. till Forskningsrådsnämnden för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 12 078 000 kr.,

2. till Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 37 336 000 kr.,

3. till Medicinska forskningsrådet för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 77 568 000 kr.,

4. godkänna de riktlinjer för förändring av forskningsorganisationen i Studsvik förordats i propositionen,

5. bemyndiga regeringen att vid naturvetenskapliga forskningsrådet inrätta professurer i enlighet med vad som förordats i propositionen,

6. till Naturvetenskapliga forskningsrådet m. m. för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 135 996 000 kr.,

7. till Vissa resurser för forskning för budgetåret 1977/78 anvisa ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.

Motionerna

1976/77: 485 av herr Granstedt (c) vari yrkas att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa att inom ramen för existerande anslag för medicinsk forskning anslagen för forskning kring cystisk fibros kraftigt utökas,

1976/77: 555 av herr Westberg i Hofors m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som anförts i den till socialutskottet remitterade motionen 1976/77: 554 om behovet av forskning avseende cystisk fibros,

1976/77: 762 av herr Alemyr m. fl. (s) vari yrkas att riksdagen beslutar

1. att avslå regeringens förslag om att i statsbudgeten anvisa 7 500 000 kr. under ett nytt anslag för Vissa resurser för forskning,

2. att till Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag på 40 336 000 kr.,

3. att till Medicinska forskningsrådet anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 3 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag på 80 568 000 kr.,

4. att till Naturvetenskapliga forskningsrådet m. m. anvisa ett i för-

hållande till regeringens förslag med 4 000 000 kr. förhöjt reservationsanslag på 139 996 000 kr.,

5. att ge regeringen till känna vad som anförts i motionen angående medelstilldelning till forskningsrådsnämnden,

1976/77: 771 av fru Eliasson m. fl. (c, s) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär att forskningsrådsnämnden får i uppdrag att utreda och inkomma med förslag om inrättande av ett termoluminiscenslaboratorium,

1976/77: 939 av herr Werner m. fl. (vpk) — i motionen hänvisas till vad som anförts i den till konstitutionsutskottet remitterade motionen 1976/77: 937 — vari yrkas att riksdagen beslutar att till statens råd för samhällsforskning anvisa 5 milj. kr. avsedda för igångsättande av forsknings- och utvecklingsprojekt för uppbyggnad av arbetsmiljöregister,

1976/77: 967 av herr Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen

1. hos regeringen anhåller att riktlinjerna för svensk forskningspolitik omformuleras så

a) att en klar boskillnad mellan statens och privatföretagens forskningsorganisation uppnås och sammanväxningen mellan storfinans och stat på forskningsområdet bryts,

b) att militärforskningens ledande roll i nuvarande forsknings- och utvecklingsarbete bryts,

c) att principiellt förbud mot privat uppdragsforskning för forskare i statlig tjänst införs,

2. som sin mening ger regeringen till känna att forskningspolitiken skall stå under offentlig kontroll genom att ledningen av utredningarna och politiken på forskningsområdet övertas av en parlamentarisk kommitté i vilken lönarbetarrepresentanter skall vara i majoritet,

3. uttalar att den under 2 föreslagna kommittén bör få i uppdrag att med utgångspunkt i folkflertalets sociala och kulturella behov utforma en nationell plan för det framtida forsknings- och utvecklingsarbetet.

Utskottet

Riksdagen fattade våren 1976 (prop. 1975/76: 129, UbU 1975/76: 32, rskr 1975/76: 368) beslut om forskningsrådsorganisationen inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde.

Enligt beslutet skall de nuvarande fem forskningsråden inom utbildningsdepartementets område ersättas av tre, nämligen ett *humanistisk-samhällsvetenskapligt forskningsråd*, som ersätter statens humanistiska forskningsråd och statens råd för samhällsforskning, ett *medicinskt forskningsråd* samt ett *naturvetenskapligt forskningsråd*, som ersätter statens naturvetenskapliga forskningsråd och statens råd för atomforskning.

Vid sidan av de tre forskningsråden skall finnas en *forskningsrådsnämnd* (FRN).

Den nya rådsorganisationen skall avse forskningsverksamhet fr. o. m. budgetåret 1977/78. För att rådets och FRN:s arbete inför detta budgetår skall kunna inledas under våren har de nya organen jämlikt riksdagens tidigare beslut inrättats den 1 mars 1977. Till vart och ett av råden och till FRN hör ett sekretariat.

I forskningsrådsutredningens betänkande (SOU 1975: 26) Forskningsråd föreslogs bl. a. att forskningsråden och FRN skulle få kompensation under löpande budgetår för merkostnader till följd av löneavtal som har träffats efter det att anslagsberäkningarna avslutats. Riksdagen tog i fjol inte ställning till denna fråga. Föredragande statsrådet är i likhet med sin företrädare av uppfattningen att hittillsvarande praxis bör tillämpas även för anslagen till de nya forskningsråden och till FRN, dvs. att någon kompensation inte skall utgå under löpande budgetår. Utskottet kan ansluta sig härtill men naturligtvis endast under den mycket bestämda förutsättningen att kostnadsförändringarna blir beaktade i regeringens årliga budgetbedömningar.

Av budgetpropositionen framgår att FRN skall överväga och avge förslag rörande formerna för finansiering av dyrbar vetenskaplig utrustning.

Enligt riksdagens beslut förra året om en ny forskningsrådsorganisation skall den försvarsmedicinska sektionen inom statens medicinska forskningsråd avskaffas. Regeringen uppdrog i maj 1976 åt det medicinska forskningsrådet att — med beaktande av vad som anförts i propositionen 1975/76: 129 — i samråd med berörda myndigheter pröva och komma med förslag rörande den fortsatta ansvars- och medelsfördelningen för den verksamhet för vilken den försvarsmedicinska sektionen inom medicinska forskningsrådet i dag svarar. Rådet har i samband med förslag till anslagsframställning för budgetåret 1977/78 redovisat uppdraget. Rådet föreslår att den verksamhet som i dag hör till rådets försvarsmedicinska sektion i fortsättningen i sin helhet knyts till det medicinska forskningsrådet. Regeringen biträder förslaget. Behovet av medel för försvarsmedicinsk forskning har beaktats vid avvägningen av medelsanvisningen till medicinska forskningsrådet. Utskottet har intet att erinra mot att forskningsrådet får avgöra hur mycket av dess anslag som skall tas i anspråk för försvarsmedicinska forskningsprojekt.

Sjukdomen cystisk fibros är en ärftlig, medfödd sjukdom, som kännetecknas av en rubbning i bukspottkörtelns funktion. Utom i bukspottkörteln finns även förändringar i svettkörtlar och i lufttrörens slemproducerande celler. Enligt motionen 1976/77: 555 bör riksdagen göra ett uttalande om behovet av forskning om cystisk fibros. I motionen 1976/77: 485 yrkas att riksdagen hos regeringen skall hemställa att, inom ramen för existerande anslag för medicinsk forskning, anslagen för forsk-

ning kring cystisk fibros kraftigt utökas.

Med anledning av förevarande motionsyrkanden vill utskottet först påpeka att möjligheterna för riksdagen att bedöma ett visst forskningsprojekts angelägenhet i förhållande till andra projekt inom samma ämnesområde eller andra ämnesområden på grund av avsaknaden av den totala överblicken är och kommer att vara starkt begränsade. I allmänhet får riksdagen — i varje fall i vad avser utbildningsutskottets frågor — begränsa sig till att göra uttalanden om och prioriteringar mellan större forskningsområden, och i övrigt överlåta åt forskningsrådsnämnden och forskningsråden att göra erforderliga avvägningar.

När det gäller cystisk fibros underströk socialutskottet förra året i sitt betänkande 1975/76: 30 (s. 22) att det är angeläget att forskningen och utvecklingen av vården av patienter med cystisk fibros stöds. Riksdagen hade inget att erinra mot vad sålunda anförts. Riksdagen har alltså redan gjort uttalande om behovet av denna forskning, varför yrkandet i motionen 1976/77: 555 kan avslås. Utskottet är inte berett tillstyrka att riksdagen gör den i motionen 1976/77: 485 begärda prioriteringen av forskning kring cystisk fibros. Utskottet avstyrker därför även denna motion.

I enlighet med statsmakternas beslut år 1959 (prop. 1959: 1 bil. 29 s. 38, SU 1959: 69, rskr 1959: 191) har ett laboratorium för forskningsråden inrättats i Studsvik för att ta till vara de speciella resurser som AB Atomenergis forskningsstation där erbjuder. Driftkostnaderna bestrids för närvarande av statens råd för atomforskning och styrelsen för teknisk utveckling. I budgetpropositionen redovisas (s. 371—378) förslag som förts fram av den s. k. Studsvikutredningen (I 1975: 05) — vilken har till uppgift att utreda verksamheten vid AB Atomenergi — i delbetänkandet (Ds I 1976: 3) Grundläggande forskning och bibliotek i Studsvik samt remissyttranden som inhämtats över förslagen.

Med utgångspunkt i utredningens förslag förordar nu föredragande statsrådet att verksamheten vid forskningsrådets laboratorium och vid AB Atomenergis van de Graaff-accelerator sammanförs i en administrativ enhet och att naturvetenskapliga forskningsrådet blir huvudman för verksamheten fr. o. m. nästa budgetår. Utskottet har inte funnit någon anledning till erinran häremot eller mot vad föredraganden i övrigt anför i fråga om förändring av forskningsorganisationen i Studsvik. Utskottet tillstyrker sålunda att för föreståndaren för den nya enheten inrättas en extra ordinarie tjänst som professor vid naturvetenskapliga forskningsrådet, personlig för Gösta Rudstam.

Utskottet tillstyrker också förslaget om en för Bengt-Owe Jansson avsedd personlig extra ordinarie professur i marin ekologi med speciellt avseende på Östersjön.

I motionen 1976/77: 771 föreslås att riksdagen hos regeringen skall begära att FRN får i uppdrag att utreda och lämna förslag om inrättande av ett termoluminiscenslaboratorium.

Utskottet har inhämtat att till naturvetenskapliga forskningsrådet i januari i år inkommit en ansökan om forskningsbidrag till ett projekt benämnt "Termoluminiscensdatering — utveckling av metod för datering av skörbränd sten". Av handlingarna i ärendet framgår att avsikten med projektet är att i Sverige starta termoluminiscensdatering i liten skala för en eventuell framtida utökning till en mer omfattande verksamhet.

Utskottet är inte berett föreslå riksdagen att fatta ett beslut av innebörd att ett termoluminiscenslaboratorium skall inrättas och avstyrker därför motionen 1976/77: 771.

Riktlinjerna för svensk forskningspolitik måste omformuleras hävdas i motionen 1976/77: 967. Utskottet har i det föregående kort redovisat förra årets beslut om forskningsråden inom utbildningsdepartementets verksamhetsområde. Någon erfarenhet av verksamheten inom den nya rådsorganisationen finns ännu inte. Några av de frågor som tas upp i motionen behandlades av riksdagen i samband med propositionen förra året om forskningsrådsorganisationen i utskottets betänkande 1975/76: 32. Därtill kommer att utredningsarbetet inom forskningsrådsutredningen fortsätter och avser bl. a. frågor som är av betydelse för en eventuell ändring av riktlinjerna för den svenska forskningspolitiken. Slutligen hänvisar utskottet till vad det i hithörande frågor tidigare anfört i betänkanterna 1971: 31, 1973: 19, 1974: 37. I detta sammanhang bör påpekas att delar av motionen behandlas av näringsutskottet (se följdmotionen 1976/77: 968).

Med det anförda avstyrker utskottet yrkandet 1 i motionen 1976/77: 967.

I samma motion framhålls att staten och löntagarna måste garanteras ett avgörande inflytande över hur forskningsanslagen används. Ledningen av utredningarna och politiken på forskningsområdet måste därför övertas av en parlamentarisk kommitté i vilken lönarbetarrepresentanter skall vara i majoritet (yrkandet 2). Denna kommitté skall också ha i uppgift att med utgångspunkt i folkflertalets sociala och kulturella behov utforma en nationell plan för det framtida forsknings- och utvecklingsarbetet (yrkandet 3).

I sitt nyssnämnda betänkande UbU 1974: 37 framhöll utskottet att frågan om en mera aktiv och långsiktig planering av de statliga insatserna för forskning och utvecklingsarbete samt förslag i motionen 1974: 1372 (vpk) om ett forskningspolitiskt handlingsprogram borde bli föremål för en samlad bedömning i forskningsrådsutredningen eller i annan ordning. Uppdraget har lämnats till forskningsrådsutredningen som samtidigt fått i uppgift att även behandla frågor rörande riksdagsledamöternas behov av information i forskningsfrågor. Med anledning av ifrågasättande motionsyrkande vill utskottet också erinra om att i forsknings-

rådsnämnden, som i samverkan med råden skall stimulera och stödja samhällsrelevant forskning med hög inomvetenskaplig betydelse, är allmänintresset i majoritet. Utskottet är för sin del inte berett tillstyrka att beslut nu fattas om den i motionen 1976/77: 967 föreslagna kommittén. Utskottet avstyrker därför yrkandet 2 i denna motion och därmed också yrkandet 3.

Utskottet övergår nu till frågan om medelsanvisningen för nästa budgetår.

FRN skall som främsta uppgift ha att, vid sidan av de insatser som de enskilda råden gör, initiera och stödja forskning främst inom områden som är angelägna från samhällets synpunkt. FRN skall härvid beakta behovet av tvär- och mångvetenskaplig forskning. Föredragande statsrådet förutsätter att FRN i sin verksamhet kommer att prioritera långsiktsmotiverad forskning. Regeringen föreslår att till forskningsrådsnämndens verksamhet anvisas tillsammans 12 078 000 kr., varav 1,0 milj. kr. beräknas för folkrörelseforskning och 1 203 000 kr. till att täcka kostnaderna för det svenska medlemskapet i Internationella institutet för tillämpad systemanalys (IIASA).

Till humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, medicinska forskningsrådet och naturvetenskapliga forskningsrådet m. m. föreslås medelsanvisningar om respektive 37 336 000 kr., 77 568 000 kr. och 135 996 000 kr.

Vidare föreslår regeringen att under rubriken Vissa resurser för forskning för budgetåret 1977/78 anvisas ett reservationsanslag av 7 500 000 kr. Föredraganden framhåller beträffande detta förslag att förändringen den 1 mars 1977 av rådets verksamhet kommer att under ett övergångsskede medföra att de utsätts för extra påfrestningar i sitt arbete. Föredraganden fortsätter: "Med hänsyn bl. a. härtill anser jag det motiverat att beräkna särskilda medel vilka senare, när de nya råden trätt i funktion, bör fördelas av regeringen. Resurserna bör kunna användas för att t. ex. främja tillväxten av mångvetenskapliga projekt mellan forskningsområden som tidigare tillhört skilda forskningsråd."

Enligt yrkandet i motionen 1976/77: 939 bör till humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet anvisas 5 milj. kr. utöver regeringens förslag. Beloppet avses för ett forsknings- och utvecklingsarbete som syftar till att bygga upp arbetsmiljöregister. Det föreslagna forsknings- och utvecklingsarbetet skall ske i samarbete mellan universitets- och högskoleinstitutioner och fackklubbar. Utskottet kan inte tillstyrka den begärda medelsanvisningen utan föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet i fråga.

I motionen 1976/77: 762 yrkas att riksdagen avslår regeringens förslag om anvisande av 7,5 milj. kr. under den nya anslagsrubriken Vissa resurser för forskning. Motionärerna hävdar att ett bifall till förslaget

skulle ge regeringen möjlighet att styra forskningen på ett sätt som strider mot riksdagens beslut förra året om forskningsrådsorganisationen. Samtidigt hävdas i motionen att de medelsanvisningar regeringen föreslagit till forskningsråden är för låga. Motionärerna föreslår att riksdagen till de tre forskningsråden anvisar 10 milj. kr. (7,5 milj. kr. + 2,5 milj. kr.) utöver regeringens förslag, varav 4 milj. kr. till naturvetenskapliga forskningsrådet samt 3 milj. kr. till humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet och lika mycket till medicinska forskningsrådet. I fråga om FRN begränsar sig motionärerna till (yrkandet 5) att föreslå att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna att FRN:s anslag måste höjas budgetåret 1978/79.

Vad först gäller den föreslagna medelsanvisningen om 7,5 milj. kr. under en ny anslagsrubrik kan utskottet vara överens med föredraganden om att förändringen av forskningsrådets verksamhet under ett övergångsskede kommer att medföra att de utsätts för extra påfrestningar i sitt arbete. Samtidigt måste utskottet påpeka att det är ense med motionärerna om att beloppet 7,5 milj. kr. snarast möjligt måste fördelas mellan nu ifrågavarande tre forskningsråd.

Utskottet anser att riksdagen bör bifalla regeringens förslag om ifrågavarande medelsanvisning om 7,5 milj. kr. under anslagsrubriken Vissa resurser för forskning. Utskottet föreslår att riksdagen med anledning av motionen 1976/77: 762 ger regeringen till känna att detta skett under de uttryckliga förutsättningarna att regeringens förslag till lösning av denna resursfråga endast avser en kortare övergångstid och att beloppet 7,5 milj. kr. så snart de tre forskningsrådets medelsbehov bättre kan överblickas kommer att fördelas mellan dem.

Som en konsekvens av sitt nu gjorda ställningstagande föreslår utskottet att riksdagen avslår yrkandena 2—4 i motionen 1976/77: 762 och anvisar till humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet 37 336 000 kr., till medicinska forskningsrådet 77 568 000 kr. och till naturvetenskapliga forskningsrådet 135 996 000 kr.

I fråga om medelsanvisning till forskningsrådsnämnden delar utskottet motionärernas uppfattning att ett högre belopp i och för sig vore önskvärt. Utskottet tillstyrker emellertid att för nästa budgetår anvisas 12 078 000 kr. och anser det inte erforderligt att riksdagen gör något särskilt uttalande om medelsanvisningar kommande budgetår. Utskottet avstyrker alltså yrkandet 5 i motionen 1976/77: 762.

Under återropande av det anförda h e m s t ä l l e r utskottet

1. att riksdagen beträffande forskning om cystisk fibros avslår motionerna 1976/77: 485 och 1976/77: 555,
2. att riksdagen godkänner de riktlinjer för förändring av forskningsorganisationen i Studsvik som förordats i propositionen 1976/77: 100,

3. att riksdagen bemyndigar regeringen att vid naturvetenskapliga forskningsrådet inrätta professurer i enlighet med vad som förordats i propositionen 1976/77: 100,
4. att riksdagen beträffande beslut om inrättande av ett termoluminiscenslaboratorium avslår motionen 1976/77: 771,
5. att riksdagen beträffande riktlinjer för svensk forskningspolitik avslår motionen 1976/77: 967 yrkandet 1,
6. att riksdagen beträffande en forskningskommitté m. m. avslår motionen 1976/77: 967 yrkandena 2 och 3,
7. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 och med avslag på motionen 1976/77: 762 yrkandet 1 till *Vissa resurser för forskning* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.,
8. att riksdagen beträffande den under 7 upptagna medelsanvisningen med anledning av motionen 1976/77: 762 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,
9. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 samt med avslag på motionerna 1976/77: 762 yrkandet 2 och 1976/77: 939 till *Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 37 336 000 kr.,
10. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 och med avslag på motionen 1976/77: 762 yrkandet 3 till *Medicinska forskningsrådet* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 77 568 000 kr.,
11. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 och med avslag på motionen 1976/77: 762 yrkandet 4 till *Naturvetenskapliga forskningsrådet m. m.* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 135 996 000 kr.,
12. att riksdagen med bifall till propositionen 1976/77: 100 och med avslag på motionen 1976/77: 762 yrkandet 5 till *Forskningsrådsnämnden* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 12 078 000 kr.

2. Europeiskt samarbete inom kärnforskningen m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E.12—E.16 (s. 379—385) och hemställer

1. att riksdagen till *Europeiskt samarbete inom kärnforskningen* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 37 130 000 kr.,
2. att riksdagen till *Europeiskt samarbete inom rymdforskningen* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 19 900 000 kr.,

3. att riksdagen till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 5 730 000 kr.,
4. att riksdagen till *Forskningsinstitutet för atomfysik: Materiel m. m.* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 1 448 000 kr.,
5. att riksdagen till *Kiruna geofysiska institut* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 4 356 000 kr.

3. **Institutet för social forskning:** Regeringen har under punkten E. 17 (s. 385—386) föreslagit riksdagen att till Institutet för social forskning för budgetåret 1977/78 anvisa ett förslagsanslag av 1 913 000 kr.

Motionen

1976/77: 1176 av fru Wöhlín-Andersson (c) och herr Norrby (c) yrkas att riksdagen hos regeringen begär att institutet för social forskning ges i uppdrag att analysera de bakomliggande orsakssammanhangen kring det ökande vårdbehovet i enlighet med vad som i motionen anförts beträffande samhällsstruktur och friskvårdsbehov samt ge förslag till åtgärder inom utbildningen och samhällsplaneringen på alla nivåer.

Utskottet

Institutet för social forskning har till uppgift att bedriva och främja forskning rörande sociala frågor och arbetsmarknadsfrågor samt att verka för samordning av sådan forskning. Institutet skall vidare inom sitt verksamhetsområde medverka vid utbildning som anordnas vid läroanstalter för högre utbildning. I anslagsframställningen för budgetåret 1977/78 framhåller universitetskanslersämbetet att institutet särskilt har till uppgift att bedriva forskning som är inriktad på praktisk tillämpning inom social- och arbetsmarknadspolitiken samt på problem med direkt anknytning till sådan politik.

I motionen 1976/77: 1176 yrkas att institutet skall få i uppdrag att analysera orsakerna till det ökande vårdbehov som påtalas och exemplifieras i motionen. Därvid avses inte bara sjukvård och socialvård utan även hälsovård och vad som kallas friskvård i vid mening. På grundval av sådana analyser skall institutet föreslå åtgärder inom utbildningen och samhällsplaneringen på alla nivåer.

Enligt utskottets mening hör en del av de problem som tas upp i motionen redan till institutets verksamhetsområde. Under senare år har olika myndigheter och organ dessutom fått större resurser för en ökad satsning på forsknings- och utvecklingsarbete inom den sociala sektorn.

Flera pågående utredningar berör de ämnesområden som motionen

behandlar. Hälso- och sjukvårdsutredningen (S 1975: 04) skall med utgångspunkt i en övergripande målsättning för hälso- och sjukvårdspolitiken utreda frågan om en ny ramlagstiftning för hälso- och sjukvården i dess helhet, även innefattande förebyggande vård. Den förebyggande vården tas även upp av socialstyrelsen i en särskild utredning om hälsoundersökningar och annan förebyggande hälsovård. Andra näraliggande utredningar, pågående eller nyligen avslutade, är företagshälsovårdsutredningen, arbetsmiljöutredningen, 1974 års skolhälsovårdsutredning, studerandehälsovårdsutredningen och socialutredningen.

Utskottet anser att det mot denna bakgrund måste framstå som obehövt att ge institutet för social forskning något särskilt uppdrag om vårdbehovsanalys m. m. Motionen 1976/77: 1176 bör således avslås av riksdagen.

Utskottet har inte något att erinra mot medelsberäkningen under anslaget och hemställer

1. att riksdagen beträffande visst uppdrag till institutet för social forskning avslår motionen 1976/77: 1176,
2. att riksdagen till *Institutet för social forskning* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 1 913 000 kr.

4. Bidrag till Institutet för internationell ekonomi m. fl. anslag. Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkterna E 19—E 23 (s. 387—391) och hemställer

1. att riksdagen till *Bidrag till Institutet för internationell ekonomi* för budgetåret 1977/78 anvisar ett anslag av 1 311 000 kr.,
2. att riksdagen till *Bidrag till Internationella meteorologiska institutet i Stockholm* för budgetåret 1977/78 anvisar ett anslag av 556 000 kr.,
3. att riksdagen till *Bidrag till Vetenskapsakademien* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 7 855 000 kr.,
4. att riksdagen till *Bidrag till Riksföreningen mot cancer* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,
5. att riksdagen till *Bidrag till EISCAT Scientific Association* för budgetåret 1977/78 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Stockholm den 3 mars 1977

På utbildningsutskottets vägnar

STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Alemyr (s), Larsson i Staffanstorp (c), Nordstrandh (m), Jönsson i Arlöv (s), Johansson i Skärstad (c), Wiklund (s), fröken Hörlén (fp), herrar Gustafsson i Barkarby (s), Karlsson i Mariefred (c), fru Hjelm-Wallén (s), herr Sundgren (s), fröken Rogestam (c), herrar Hagberg i Örebro (s), Ullenhag (fp) och fru Rydle (m).

Reservation

vid **punkten 1** (Forskningsrådsnämnden m. fl. anslag) beträffande *anslag till forskningsrådsnämnden* av herrar Alemyr, Jönsson i Arlöv, Wiklund, Gustafsson i Barkarby, fru Hjelm-Wallén, herrar Sundgren och Hagberg i Örebro (samtliga s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar "I fråga" och slutar "motionen 1976/77: 762" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att anslagen till FRN och övriga nu ifrågasvarande forskningsändamål måste betraktas sammantagna vid bedömningen av frågan om i budgetpropositionen föreslagna medelsanvisningar är riktigt avvägda. Utskottet delar den uppfattning som kommer till uttryck i motionen 1976/77: 762 och som avser en ytterligare medelsanvisning på 2,5 milj. kr. Utskottet föreslår att den i budgetpropositionen föreslagna medelsanvisningen till FRN räknas upp med detta belopp.

dels att utskottets hemställan under 12 bort ha följande lydelse:

12. att riksdagen med anledning av propositionen 1976/77: 100 och motionen 1976/77: 762 yrkandet 5 till *Forskningsrådsnämnden* för budgetåret 1977/78 anvisar ett reservationsanslag av 14 578 000 kr.

